

En stor arbejdshund i lille format

Australsk cattedog findes i to farvevarianter: En blåskimlet, som ses her, og en rødskimlet.

- Da nybyggerne slog sig ned i Australien, var det for manges vedkommende som kvægfarmere, fortæller Arne Jørgensen, ejer af australske cattedogs gennem små 9 år og racerepræsentant for samme. - De oprettede kvægstationer på enorme områder og havde brug for hjælp til at indfange og flytte deres kvæg. Hjælpen fandt de i heste, der blev brugt som transportmiddel, og hunde, der hjalp med at finde og drive kvæget.

- Til at begynde med brugte nogle af farmerne highland collies, som var importeret fra Storbritannien. Disse hun-

Hvad den australske cattedog ikke har i størrelse, har den i arbejdsiver og -evner

■ Tekst og foto: Wiegaarden/Tine Luther

de mindede lidt om schæferhunde med megen uld, og de havde svært ved at magte opgaven i Australien på grund af varmen. Derfor eksperimenterede man med at indkrydse den meget hårdføre vilde hund, dingoen. Blandingshundene fungerede imidlertid ikke særlig godt – blandt andet bed de for hårdt i kvægets haser og var i det hele taget for barske. Næste skridt var at prøve sig frem med at indkrydse andre hunderacer i highland collie/dingo-blandingen. Vi ved, at der har været indkrydset dalmatiner og hvid bull terrier og formoder, at den australske cattedog, vi har i dag, indeholder de fire forskellige racer. Senere blev der også blandet kelpie ind, men det var ingen succes, så det gik farmerne hurtigt bort fra igen. Muligvis er den stumphalede cattedog, som findes i Australien i dag, en rest af disse kelpie-indkrydsninger.

Egner sig bedst til kvæg

- De australske farmere fik lavet en meget dygtig arbejdshund ud af cattedogen, fortsætter Arne Jørgensen. - De har et anderledes forhold til hunde, end vi har. Hunde, der ikke kunne arbejde, blev ikke regnet for noget, og de røg om på møddingen, hvor de blev skudt. Denne noget barske fremgangsmåde betød, at der kun blev avlet på de dygtige hunde, hvorfor racen hele tiden blev forbedret på det arbejdsmæssige område.

- Den australske cattedog egner sig absolut bedst til arbejde på kvæg, hvilket den jo også er skabt til. Nogle farmere har også forsøgt sig med at bruge den til får og heste, men det er den for nærgående til. For at holde kvæget i fart, "heeler" den, hvilket vil sige, at den napper det i bagbenene. Hunden napper altid i det bagben, koen eller tyren har i jorden. Derved undgår den at blive sparket, efter-

At drive kvæg er den australske cattedogs oprindelige opgave. I Danmark bruges enkelte eksemplarer af racen til denne opgave. (Foto: Hanne Rohman)

som dyret ikke kan sparke med det ben, den har vægten på.

- Cattedogen er ikke nogen stor hund, men den har en stærk psyke og et enormt mod, som er nødvendige egenskaber, når den eksempelvis skal drive af sted med en stor tyr. Vil tyren ikke, som den får besked på, løber hunden om til hovedet af den. Mens den tager øjenkontakt med tyren, bliver den ligesom lavere og lavere, idet den sniger sig nærmere og nærmere. Får dette ikke tyren til at flytte sig, springer hunden frem og bider den i mulen. Det sætter fart i de fleste tyre! Sådan et arbejde er naturligvis farligt for hunden, og det har ikke kunnet undgås, at der er gået en hund til i ny og næ.

- Farmene har jo fulgt den teknologiske udvikling, og i dag bruger de langt hen ad

vejen firehjulede motorcykler og helikoptere i stedet for heste og hunde til de store opgaver, så der er typisk kun småopgaver tilbage til hundene. Udover deres opgaver på farmene bruges de også til opvisninger ved rodeoshows, ligesom der arrangeres konkurrencer for dem.

Australsk cattedog i Danmark

- Sidst i 1970'erne kom de første australske cattedogs til Danmark – primært via hestefolk. De fleste af disse hunde var uregistrerede, fortæller Arne Jørgensen. - Så gik det ligesom lidt i stå, og man ved ikke

rigtig, hvad der skete med hundene. I 1996 blev racen "genindført" fra Sverige, og siden er det gået slag i slag. Jeg vil skyde på, at der er omkring 150 eksemplarer her i dag, hvoraf de fleste kommer fra Sverige og Tyskland. Øvrige importlande er Australien, England, Tjekkiet og Belgien.

- Her til lands er der kun få hunde, der arbejder på kvæg, men jeg kender da til et par stykker, der har besluttet arbejdsopgaver såsom at hente køer hjem fra marken ved malketid. Kvægdrivningskonkurrencer har vi ikke i Danmark, men der findes også et hav af andre måder at ☺

Den australske cattedog er meget territoriebevidst og man kan ikke uden videre slippe fremmede hunde ind på dens enemærker. De hunde, den er vant til, er der til gengæld ikke problemer med; de arbejder endog rigtig godt sammen, hvis der eksempelvis skal løses opgaver som at fange en genstridig ko ind.

Kraft og adræthed er nogle af de nøgleord, der kendetegner en australsk cattedog.

positive indlæringsmetoder. Er man for hård ved den, svarer den straks igen, og den kan godt gå hen og blive aggressiv, hvis man er for barsk i sin håndtering af den. Forstår man derimod at behandle den godt, har man til gengæld en fantastisk rar og hengiven hund, der vil gøre alt for en. Og så er det jo en hund, der har alt det i sig, som kræves til hundesport, så den kan faktisk bruges til hvad som helst, man kan komme i tanke om.

Kvik og arbejdsvillig

- Et af den australske cattedogs virkelige gode træk er dens evne til at lære. Den er meget intelligent og lærer utrolig hurtigt, og så elsker den at arbejde. For at kunne opstøve forsvundet kvæg er den udstyret med en utrolig udholdenhed og en god næse. Det gør den velegnet til også at løse en række forskellige opgaver, der intet har med kvæg at gøre, og den bruges forholdsvis flittigt som arbejdshund i udlandet. Således anvendes den for eksempel som lavinehund, redningshund og politihund. Cattedogens hørelse er også eminent, og derfor bruger det svenske militær den ved observationsøvelser. Den har

beskæftige den uhyre alsidige hund, en australsk cattedog er. Og beskæftiges, det skal en cattedog for at fungere, fastslår Arne Jørgensen. - Det er en hund, der ender med at løbe rundt på væggene, hvis den ikke aktiveres fornuftigt.

Stærk både fysisk og psykisk

- En australsk cattedog er ikke nogen begynderhund, mener Arne Jørgensen. - Grundet racens historie er det en utrolig stærk hund både fysisk og psykisk. Den er meget atletisk, hurtig i vendingen, modig og utrolig opmærksom. Disse egenskaber gør den i stand til at arbejde hårdt og længe. Det medfører naturligvis også et behov for at bruge sig, og det skal man tage hensyn til, hvis man vil have en cattedog.

- At skulle arbejde med eksempelvis store tyre kræver naturligvis en ganske stærk psyke, hvilket cattedogen har. Derfor skal den lære "paragrafferne", fra den er helt lille, ellers tager den magten. Når man arbejder med en australsk cattedog, er det kolossalt vigtigt, at man anvender

Redningshundearbejde står også på listen over jobs for den australske cattedog. Den arbejder gerne og ivrigt og kan – som det ses – sendes af sted på vanskelige opgaver.

Se DKK's medlemstilbud andetsteds i bladet, hvor bogen "Den Australske Cattedog" udbydes.

en pind bundet omkring halsen, og når den hører "fjender", markerer den ved at tage pinden i munden.

- I Danmark bruges den australske cattedog som sagt ikke meget til "rigtigt" arbejde, men en del er aktive i forskellige hundesportsgrene såsom lydighed, agility, rednings- og brugshundearbejde (IPO). Stort set uanset hvilken form for aktivitet man vælger til sin cattedog, er den tilfreds med arbejdet. Når den får lov at bestille noget, bliver den en velafbalanceret hund, der er nem at have med at gøre.

En effektiv vogter

- Den australske cattedog knytter meget

stærke bånd til sin ejer, og det er en "enmandshund", som primært holder sig til den, der arbejder med den. Derudover søger den gerne kontakt med børn, som den aldrig bliver hård i filten overfor. Hvis det bliver for meget, går den bare sin vej. Overfor fremmede kan cattedogen virke lidt reserveret, men dens nysgerrighed byder den at hilse på – når det altså passer den – og så elsker den at blive klappet og kløet.

- Vaginstinkerne er godt på plads i den australske cattedog, og den vogter sin familie og dennes ejendom opmærksomt. I Australien siger man, at hvis man ankommer til en farm, og cattedogen ligger på verandaen, skal man ikke stige ud af bilen, før ejeren har stukket hovedet frem og sagt hej! Generelt tager den venligt imod fremmede, når ejeren er til stede.

- Også i forhold til andre hunde er den australske cattedog meget territoriebemt, og fremmede hunde tillades ikke

Den australske cattedog er efter sigende den race, der har den længste gennemsnitslevetid.

altid adgang. På udebane – eksempelvis på træningspladsen – går den dog sædvanligvis rigtig godt i spænd med andre hunde. Og hunde, den kender, arbejder den kolossalt godt sammen med. Det ses eksempelvis, når et par hunde skal arbejde sammen om en flok kvæg. ■

Se mere på www.khkg.dk (hjemmesiden for "Klubben for Hyrde-, Kvæg- og Gårdhunde", som den australske cattedog hører under)

Selvom den australske cattedog er en sund og robust race, kan den ikke helt sige sig helt fri for sygdomme. Således findes den arvelige øjensygdom PRA i racen. Der er ingen avlsrestriktioner i den retning, og racerepræsentanten Arne Jørgensen anbefaler, at man køber hvalpe efter øjenundersøgte forældre.

GRAFIK: TIA